

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus IV. Argumentum. Fructus Ecclesiæ Patronalis vacantis exacti, & non consumpti, vel inexacti, & pendentes ante obitum Rectoris Regularis, vel decurrentes à die obitus, vacationis usque ad novam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

Rector is in personam Camilli non poterat dici facta ante vacationem Beneficii, sed remanet pura designatio primi Rectoris, quæ passim per Fundatores fieri solet, adhuc tamen cum talis facultas nominandi in vita fuerit reservata in limine foundationis, valida omnino reputari debet, ex quo valent Fundatores adicere conditiones, & leges etiam Sac. Canonibus, & juri communi contrarias *Card. de Luca de jurep. disc. 54. n. 34.*, & in *Summa n. 129.*, *Pax. Jordan. to. 2. elucubr. lib. 10. tit. 7. num. 274.*, *Adden. ad Gregor. decis. 410. n. 9. in fin. Rot. cor. Burat. dec. 21. n. 2. & 3.*, & *dec. 553. n. 4.*, & *dec. 1000. pariter n. 4. cor. Emer. jun.*

12 Minusque vim facit Camillum de tempore nominationis non fuisse Clericum, nec constitutum in ætate legitima 14. annorum ad obtinenda Beneficia simplicia juxta *Concil. Trident. ses. 23. de reform. cap. 6.*, *Ciarlin. controuv. for. lib. 1. cap. 53. n. 48.*, *Rot. dec. 392. n. 1.*, ac etiam carere requisitis originis Terræ Sejani, cui ratione prælationis concessæ in foundatione Civibus dicti loci non potuerit præcipuè ex intervallo ab erectione Fundator præjudicare *Tondut. qu. benef. par. 1. cap. 54. n. 6.*, *Garz. de benef. par. 5. cap. 6. num. 68. & 69.*, *Rota cor. Dunoj. junior. dec. 387. n. 2. & seqq.*, & *cor. Merlin. decis. 518. n. 4. & in rec. dec. 37. n. 2. & 318. num. 13. par. 7.*, & *dec. 316. n. 18. 23.*, & *seqq. p. 10.*, & *dec. 372. num. 16.*, & *17. par. 11.*, quod operari debeat, ut jure saltem devolutionis nominari potuerit *Ginnaneschus* pollente tam ætate legitima, quam qualitate originis, cui ob id debita sit prælatio. *Vivian. de jurep. lib. 6. capit. 9. n. 9.*, *Card. de Luca. eod. tract. disc. 18. n. 38.*, & *disc. 64. n. 39.*, *Rot. cor. Duran. dec. 8. n. 5.*, & *cor. Manzaned. dec. 718. à n. 1.*, & in *Cracovien. Parochialis 14. Maji 1696. §. Ex lege in fine coram bo. me. Pio.*

Quia in ordine ad ætatem cum Camillus obrinuerit à Sanctissimo dispensationem, & adeptus fuerit etiam Clericatum tempore habili, satis est ad effectum, ut locum habere debeat gratia ad ejus favorem emanata juxta vulgatas regulas præscribentes satis esse capacitatem supervenire de tempore collationis, nec requiri in actu nominationis *Ventrigl. in prax.*

rer. notab. par. 2. annot. 6. §. 1. n. 8., *Campnil. in divers. jur. caus. rubr. 7. cap. 6. n. 3.*, *Lotter. de re benef. lib. 2. qu. 47. n. 92.*, *Marant. resp. 85. n. 26. par. 5.*. Qualitas verò originis Terræ Sejani cum non fuerit requisita nisi in providendis ab Episcopo, cui voluit devolui jus conferendi in casu deficientiæ utriusque familiæ, quibus reservaverat jus patronatus activum ibi -- *In mancanza della prima come dell'altra famiglia da nominarsi vuole che detto beneficio, ò Cappella si conferisca in qualunque volta, o tempo vacerà dalli Vescovi pro tempore di M. Alcino, con questo però sia Chierico, ò Sacerdote di detto luogo --* Ex hoc sequitur dictam legem non debere afficere alios Patronos, & præsertim ipsummet fundatorem *Card. de Luca de jurepat. disc. 90. num. 4.*, *Carol. Ant. de Luca de linea legali artic. 24. num. 22.*, *Modern. Roman. discept. Eccles. 19. num. 9. & 10.* & in *Carvergon. num. 37.*, *Rota decis. 365. coram Cavaler.*

Ex his sicuti clarè apparuit de subsistentia in omnibus suis partibus literarum Camilli, ita in consequentiam inexecutablem remanserunt illæ Joannis tanquam subreptitiæ, cum in illis reticentum fuerit jus præsentandi pro prima vice Rectorem spectasse ad fundatorem, qui præsentaverat Camillum. *Rot. decis. 270. num. 7. & 8. coram Priol.*, & alibi passim

Et ita utraque &c.

ARGUMENTUM.

Fructus Ecclesiæ Patronalis vacantis exacti, & non consumpti, vel inexacti, & pendentes ante obitum Rectoris Regularis, vel decurrentes à die obitus, & vacationis usque ad novam collationem ejusdem Ecclesiæ, ad quem spectent?

SUMMARIUM.

- 1 Beneficiatus de redditibus necessariis ad ejus congruam sustentationem, si aliquid propria parsimonia detraxit, potest id donare consanguineis, & de eo dotare sorores.
- 2 Beneficiatus decedens in Urbe, aut ejus districtu disponere potest tam inter vivos, quam in ultima voluntate de bonis provenientius ex redditibus beneficii.

Bene-

- 3 Beneficiatus an habeat dominium fructuum beneficii, & an comparetur usufructuario? & num. 8.
- 4 Votum paupertatis an vires suas porrigat extra claustra?
- 5 Religiosus effectus Parochus desinit esse sub obedientia Prælati Regularis, & subjicitur Diocesano.
- 6 Canonicus Regularis, aut alius Religiosus effectus Parochus, peculium intuitu Parochia acquisitum ad heredes tam ex testamento, quàm ab intestato transmittere non potest. Amplia ut num. 7.
- 9 Fructus Ecclesiæ Parochialis à Canonico Regulari exacti, & non consumpti, eo defuncto spectant de jure communi vel ad Monasterium, vel ad Ecclesiam, & n. 10.
- 11 Ubi verò viget jus spoliatorum spectat ad Rev. Cameram.
- 12 Fructus Ecclesiæ Parochialis de tempore, obitus Rectoris maturati, & inexacti spectant ad Rev. Cameram.
- 13 Fructus Ecclesiæ Patronalis vacantis decurrentes à die vacationis usque ad novam hujus provisionem spectant de jure communi ad successorem in beneficio; secus ubi viget jus spoliatorum, & num. 17. Amplia ut num. 18. Limita ut num. 21. & 25.
- 14 Spolia unde originem habuerint, & quid sint? Vide ibi, & num. 15.
- 16 An ad hoc ut fructus Ecclesiæ, aut beneficii vacantis spectent ad Rev. Cameram requiratur quòd in Diocesi sint Collectores, aut Subcollectores spoliatorum, & num. 20.
- 19 Nomine Spoliatorum veniunt etiam illi fructus, qui à die vacationis beneficii ad collationem percipiuntur.
- 21 Fructus decurrentes à die vacationis beneficii usque ad hujus novam provisionem non spectant ad Rev. Cameram, si adsit consuetudo immemorabilis in contrarium; & quæ sint requisita hujusmodi immemorabilis. Vide num. 22.
- 23 Lex Ecclesiastica an, & quando, etiam non recepta, suum robur habeat, & efficaciam. Vide ibi, & num. 24.

CASUS IV.

Quidam Canonicus Regularis ad Ecclesiam Parochialem sæcularem de Jurepatronatus ex dispensatione Apostolica legitime promotus; eam per mul-

ti temporis decursum retinuit; nuper autem vita functus, & vacata per ejus obitum dicta Ecclesia Patronali, magnum post se reliquit peculium ex redditibus, & fructibus ejusdem Ecclesiæ coadunatum, & exactum, quod in testamento reliquit propriis consanguineis. Quæritur

Primò -- An iste Canonicus Regularis potuerat in morte de hoc peculio disponere, & ad heredes tam ex testamento, quàm ab intestato illud transmittere? Et quatenus negativè.

Secundò -- An, & ad quem spectet hujusmodi peculium?

Tertiò -- Fructus, qui à die vacationis Ecclesiæ Patronalis usque ad ejus novam provisionem decurrunt, & colliguntur, ad quem pertinent?

Super quibus requisitus à quodam Reverendissimo Abbate Religionis Canonico Regularium quid pro veritate sentirem, censui prout infra de jure consulendum; Et quidem quoad primum dubium respondendum videtur affirmativè; etenim Parochus, & quisvis alius Beneficiatus, licet non possit ad libitum disponere de redditibus superfluis Parochia, five beneficii; sed teneatur eos erogare determinatè in alimoniam pauperum, & in alios pios usus, tamen de redditibus necessariis ad ejus congruam, & decentem sustentationem, & qui ex SS. Canonum dispositione pro sui, suorumque victu, & vestitu sibi obveniunt, si aliquid propria parsimonia detrahit, potest id donare etiam consanguineis, imò de eo dotare sorores, vel alias consanguineas, & aliter disponere, juxta Text. in cap. studeat in fin. dist. 50. & cap. 1. de cohabit. Cleric. & mulier. Fagnan. in cap. si quis sanè num. 19. de pecul. Cleric. Antonell. de jurib. & onerib. Cleric. lib. 2. par. 6. cap. 15. nu. 2. Layman. Theolog. Moral. lib. 4. tract. 1. c. 3. num. 2. ibi -- Redditi Ecclesiastici, quatenus prudentis Viri arbitrio, Beneficiato necessarii sunt ad honestam, & decentem vite sustentationem, pleno jure ad ipsum pertinere non minùs quàm bona patrimonialia, adeò quidem ut si ex victu, aliisque competentibus impendiis aliquid propria parsimonia detrahat, de eo arbitrato suo disponere possit, dando v. g. consanguineis.

Maximè si adesset consuetudo, quòd Beneficiatus possit testari de acquisitis ex benc-

beneficio, aut quòd confanguinei in eis succedant. *Calderin. conf. 2. de pecul. Cleric. num. 2. prope fin. ibi -- Puto concludendum, quòd si loci consuetudo specialis, vel Ecclesia sit, quòd confanguinei succedant in fructibus perceptis, & separatis à solo illa seruetur -- Garz. de benefic. par. 2. cap. 1. num. 11. & seqq.* Aut si idem Parochus, sive Beneficiatus decederet in Urbe, aut ejus districtu intrà decem milliaria, tunc enim iste vigore Bullæ Pauli V. edit. 8. Aprilis 1606. incipien. *In eminenti liberè possit de bonis provenientibus ex redditibus beneficii tam inter vivos, quàm in ultima voluntate disponere, ut testatur Fagnan. in cap. si quis sanè de pecul. Cleric. num. 24.* Eique intestato succedere deberent hæredes ab intestato. *Gloss. in cap. Presenti de offic. Ordin. in 6. Covar. var. resol. lib. 1. cap. 15. num. 12. Lotter. de re benef. lib. 1. q. 44. num. 30. Barbof. de offic. & potest. Episc. par. 3. alleg. 117. nu. 6. Bellett. disquisit. Cleric. par. 1. tit. de bonis Cleric. §. 15. num. 2. Antonell. de jurib. & onerib. Cleric. lib. 1. par. 3. cap. 35. num. 2.*

3 Ea ratione, quia Beneficiatus acquirit dominium fructuum, & reddituum sui beneficii, eosque facit suos. *Text. in cap. unic. de Cleric. non residen. in 6. Concil. Trident. cap. 12. versic. prater ea obtinentibus ses. 24. de reform. Garz. de Benef. par. 2. cap. 1. n. 5. Antonell. de jurib. & onerib. Cleric. lib. 2. par. 6. cap. 15. num. 1. & comparatur usufructuario, qui sicuti facit fructus suos jam collectos, & à solo separatos, & eos transmittere potest ad hæredes. L. arboribus S. Julianus ff. de usufruct. Gloss. in cap. si propter verb. primi, & in cap. presenti verb. reservari de offic. Ordin. in 6. ita & Beneficiatus poterit ad hæredes eosdem fructus transmittere,*

Neque hanc facultatem liberè disponendi de hujusmodi redditibus Ecclesiasticis poterat impedire votum paupertatis, seu status Religiosus, in quo reperiebatur præfatus Canonicus; quoniam status Religiosus, seu votum paupertatis abdicationem proprietatis imponit Religioso tamquam Religioso, non autem tamquam Parocho; unde eo ipso, quod de licentia Summi Pontificis idem Canonicus Regularis fuit promotus ad Ecclesiam Parochialem sæculares, videtur ei communicata fuisse facultas liberè dispo-

Paris II.

nendi de redditibus Parochiæ ad instar
4 Parochi sæcularis, & votum paupertatis ab eo emissum intrà claustra Religionis, ubi non habet nec velle, nec nolle *Cap. si Religiosus de elect. in 6. cap. fin. in princip. de testam. in 6. Rot. decis. 360. num. 10. coram Manzanedo; vires suas non porrigere extra claustra, Fagnan. in cap. Monachi de stat. Monach. num. 41. Layman. Theolog. moral. tract. 5. cap. 7. n. 17. ibi -- Quod Religiosus Beneficiarius ita disponere possit de fructibus sui Beneficii, sicuti sæcularis Beneficiarius -- R. P. D. Petra in Comment. ad Constit. Apostol. XI. Clementis IV. num. 8. & seqq. tom. 3. pag. mihi 437.*
5 Eodem modo, quo vires suas non porrigit extra claustra votum obedientiæ, dum Religiosus effectus Parochus, seu Rector Ecclesiæ sæcularis desinit esse sub obedientia Prælati Regularis, & subjicitur Diocæsano adinstar Parochi sæcularis, juxta, *Gloss. in Clement. I. §. Ad hæc verb. claustrum de stat. Monach. Abb. in cap. Monachi de stat. Monach. n. 4. & in cap. final. de Cappell. Monach. num. 2. Roderic. quest. Canonic. & Regul. tom. 1. qu. 34. artic. 7. Layman. lib. 4. tract. 5. cap. 7. nu. 17. ibi -- Atque hæc assertio prorsus indubitata est, si loquamur de Regulari v. g. Canonico translato cum Episcopi, vel Pape licentia ad Ecclesiam sæcurem, quia talis quodammodo desinit esse sub obedientia Prælati Regularis, & incipit subesse Ordinario Diocæsano -- Et dixi superius Caf. II. num. 33.*

6 Verùm his non obstantibus censeo de jure dicendum supradictum Canonicum Regularem non potuisse in morte de dicto peculio intuitu Parochiæ acquisito disponere, & ad hæredes tam ex testamento, quàm ab intestato transmittere. Etenim à jure canonico est ei interdicta factio activa testamenti, & prohibitum testari de bonis intuitu Ecclesiæ acquisitis juxta, *Text. in cap. cum in officiis cap. Quia nos, & cap. Relatum de testam. Divus Thomas 2. 2. qu. 185. art. 8. ad 3. ibi -- Testamentum autem nullo modo facere potest, quia sola ei dispensatio committitur rerum Ecclesiasticarum, quæ morte finiuntur -- Layman. Theolog. moral. lib. 4. tract. 2. cap. 3. n. 11. ibi -- At verò mortis causa donare, aut testare de Ecclesiasticis redditibus, aut bonis patrimonialibus, vel quacumque industria*

acquisitis Regulari Beneficium permiffum non est, nisi Papa dispenset, seu licentiam tribuat -- Roderic. qu. Canonic. & regul. tom. 3. qu. 69. art. 8. Rodoan. de spoliis Cleric. qu. 7. ante n. 1. , Barbof. de offi. , & potest Episcopi par. 3. alleg. 114. num. 20. R.P.D. Petra in comment. ad constit. Apostolic. Benedicti XII. sect. 1. tom. 4. pag. mihi 155. n. 25. ; & in comment. ad Constit. XI. Clement. IV. num. 38. tom. 3. pag. mihi 443. , Rota decis. 109. num. 5. coram Ludovif.

7 Immo non solum Regulares promoti ad Beneficia secularia sunt intestabiles, verum etiam, suppressa Religione, Regulares ab ea ejeti testari non possunt, ut resolutum fuisse à Sac. Congregatione Concilii in dubiis votorum 13. Maji 1679. lib. 30. decret. fol. 307. ad 2. refert R.P.D. Petra ubi supra d. tom. 4. pag. mihi 156. n. 29.

8 Ea verò, quæ superius pro ratione dubitandi in contrarium objiciebantur, procedunt inter vivos, non verò causa mortis, nimirum quod Beneficiatus sive Regularis, sive secularis possit de redditibus Ecclesiasticis disponere in vita, non autem in morte, quia licet non habeat verum dominium illorum reddituum, habet tamen liberam administrationem illorum in honestum usum, & in vita comparatur usufructuario, in morte verò usufructuario, ut bene respondit, Navar. consil. lib. 3. de donat. cons. 6. n. 3. ibi -- Quod licet Religiosus habens Beneficium regulare, vel secularare possit donare intuitu paupertatis, pietatis, vel remunerationis inter vivos, non tamen potest per ultimam voluntatem, neque per donationem causa mortis, quæ quoad hæc æquiparatur -- Vincent. Filiucius de spoliis Cleric. cap. 4. n. 1. Lezzan. in sum. tom. 1. par. 1. cap. 17. n. 6. R. P. D. Petra ubi supra tom. 3. pag. 439. num. 19. , Rota decis. 115. num. 8. par. 4. tom. 2. recentior.

9 Quoad secundum dubium verò censeo respondendum inspecto purè, & simpliciter jure communi hujusmodi peculium, seu ejus spoliolum spectare, vel ad Monasterium, vel ad Ecclesiam Parochialem, cujus iste Canonicus erat Parochus; Si quidem, aut Ecclesia Parochialis est pleno jure unita Monasterio, & ab eo dependens, & tunc spectat ad Monasterium, ut

docet Boer. dec. 224. n. 7. propè fin. ibi -- Ergo idem dicendum in istis bonis per Monachos Beneficiatos relictis, quæ cedere non debent Firmario, sed Monasterio, & Abbati, quibus de jure competunt -- & n. 10. ibi -- Igitur concludendum videtur spolia Monachorum spectare, & pertinere debere ad Abbatem, & Monasterium -- R.P.D. Petra ubi supra tom. 4. pag. 158. num. 38. , Aut vero est omnino independens, & nullatenus subjecta Monasterio, & Ordini, & tunc istud peculium spectare debet ad Ecclesiam Parochialem, cui ipse Canonicus Regularis, tamquam Parochus intervivit juxta Textum expressum in cap. statutum 18. qu. . ibique Gloss. verb. statutum, Abb. in cap. ne Religiosi de Regul. n. 3. Bald. cons. 298. vol. 1. nu. 1. ibi -- Aut est talis Prelatus, qui non potest habere proprium v. g. quia est Monachus, vel Canonicus Regularis, & tunc acquirit Ecclesia -- Barbof. de offi. , & potest. Episcopi part. 3. alleg. 114. n. 20. , & 28. , & in cap. Statutum 18. quæst. 1. n. 14. , Lazzan. in sum. to. 1. par. 1. cap. 17. n. 16. , & par. 2. cap. 18. nu. 15. , Capon. discept. 97. tom. 2. num. 13. R.P.D. Petra ubi supra tom. 3. pag. 443. n. 38. Layman. lib. 4. tract. 5. cap. 7. n. 17. in fin. Roderic. qu. Canonic. , & Regular. qu. 34. art. 7. tom. 1. ibi -- Respondeo dicendo, quod Religiosus præsertim Canonicus Regularis non simplex, sed Beneficiatus quærit sua Ecclesia, vel Beneficio, quod non subest Monasterio suo, vel ordini, quem professus est -- Roz. in Cathacen. , seu Suesjana Spolii 22. Februarii 1715. S. Et quidem cor. R.P.D. Cerro.

11 Si autem Ecclesia Parochialis sita sit in loco, ubi viget jus spoliolum Camera- lium, tunc dictum peculium non spectat neque ad Monasterium, neque ad Ecclesiam Parochialem, sed ad Camera Apostolicam, quæ succedit in quibuscumque bonis Religiosi beneficiati extra Claustra viventis juxta Constit. 43. Gregorii XIII. incipien. officii nostri tom. 2. Bullar. de Marinis resol. jur. lib. 2. cap. 195. num. 11. Capon. discept. 256. num. 6. & 15. tom. 4. Laurentius de Portel. tom. 1. de dub. regul. in verb. bona in addit. fol. 71. Garz. de benef. par. 2. cap. 1. num. 16. Antonell. de jurib. & onerib. Cleric. lib. 1. par. 3. cap. 35. num. 10. Rodoan. de Spoliis Cleric. quæst. 6. num. 16. ibi -- Per quæ puto posse dici, quod portio

portio de redditibus Ecclesie assignata Clerico pro victu est sua ipsius Clerici, si ea utatur, & non aliter &c. unde si per eum non expendatur, vel alias præservetur, non intelligitur per supradicta sibi, vel hæredibus reservata, vel acquisita, sed Ecclesie &c. unde in hujusmodi relictis succedit Ecclesia, & loco illius Camera Apostolica, hodie in locum Ecclesie, vel successoris sufficit -- & quæst. 17. num. 2. Vincentius Filiucius de Spoliis Cleric. cap. 6. num. 1. ibi -- Quæro primo cui debeantur spolia beneficiati Regularis; Dico eorum spolia jure antiquo Monasterio debebantur &c. cum ergo jure novo, loco Monasterii suffectus sit Fiscus Apostolicus, illi jam debentur &c. Quod tamen intellige cum duplici limitatione; Prima nisi Regularis decedat in Curia, tunc enim ipse bona à Camera Apostolica non capiuntur, sed illi cedunt, cui jure communi debentur ab intestato, nempe Monasterio; Secunda limitatio nisi habeat speciale Privilegium testandi, ad hoc ipsum specialiter concessum -- R.P.D. Petra ubi supra tom. 3. pag. 443. num. 39. ibi -- Ubi autem adest jus spoliatorum Cameralium, tunc Camera succedit in quibuscumque bonis tam intuitu Ecclesie acquisitis, quam patrimonialibus --

12 Quod procedit etiam respectu fructuum Ecclesie Patronalis, qui de tempore obitus Reſtoris, sint maturati, & inexacti; Hujusmodi enim fructus quamvis Julius Tertius per ejus Constitutionem incipient. Cum scit de qua Bullar. nov. tom. 2. in ordine la 7. determinaverit esse adjudicandos non hæredi, sed successori in beneficio; ea potissimum ratione, quia quoad usque existunt in manibus eorum, qui eosdem conservant, uti provenientes ex Ecclesiis, & Beneficiis, quemadmodum pro fructibus Ecclesiasticis habentur, ita, & propterea pertinere censendi sunt, non ad hæredes, sed ad successores in beneficiis; Tamen quia postmodum animadversum fuit, quod damnum ex prædicta Constitutione imminere Camera Apostolicæ, aliam Constitutionem præcedentis declaratoriam idem Summus Pontifex edidit, in qua decrevit primam à se editam Constitutionem locum habere in illis locis, in quibus observatur jus commune, non autem in cæteris in quibus Camera Apostolica

Pars II.

obtinere jus spoli, Collector esque spoliatorum consuevit deputare; in his enim locis fructus beneficii, aut Ecclesie inexacti, & maturati à die obitus spectare debent ad Rev. Cameram, & non ad hæredem beneficiati, aut ad ejus successorem ut colligitur ex verbis ejusdem Constitutionis per extensum relat apud Redoan. de spoliis quæst. 5. pag. mibi 187.

13 Descendendo denique ad examen tertii dubii; absolute, & generaliter dicendum videtur fructus decurrentes à die vacationis Ecclesie, sive beneficii patronalis, usque ad novam hujus provisionem spectare ad successorem in beneficio; Clara namque est in terminis Ecclesie Patronalis dispositio Textus in cap. cum vos de offic. ordin. ubi statuitur, quod fructus, qui percipiuntur à die obitus Beneficiati ad collationem fideliter colligendi sunt ab OEconomis, & deinde consignandi successori in beneficio ibi -- Cum vos &c. Fraternitati vestre mandamus, quatenus si quando in vacantibus Ecclesiis, in quibus Ecclesiastica persona presentationem non habet, vel quia persona minus idonea presentantur, vel alia de causa de jure personas non poteritis in eis instituere, appellatione remota ponatis œconomos, qui debeant fructus percipere. & eos, aut in Ecclesiarum utilitatem expendere, aut futuris personis fideliter reservare -- cui consonat Text. in cap. quia sepe de elect. in 6. cap. presenti de offic. ordin. in 6. Et distinguendo spolia beneficiati præmortui à redditibus beneficiorum tempore vacationis provenientes firmarunt Navar. de spoliis Cleric. §. 10. num. 1. & seqq. Fagnan. in dicto cap. cum vos num. 23. de offic. ordin. Amulaz. de caus. piis lib. 8. cap. 14. n. 4. & seq.

Neque respectu horum fructuum locum habere valent spolia favore Camere Apostolicæ, cum ipsi sub nomine, & appellatione spoliatorum venire non possent videntur; sive attendatur eorum Origo, sive definitio; Et quidem attenda eorum 14 origine; hæc refertur ad Innocentium Quartum Summum Pontificem, qui audiens tres Archidiaconos in Anglia intestatos decessisse grandi thesauro relicto, Statutum condidit, ut intestati Clerici, bona deinceps in vfu Papæ convertentur, uti narrat Michael. Roussel. histor. Jurisdict.

dict. Pontif. lib. 5. pag. mihi 563. Vel ad Clementem VII., qui Avenionæ Sedens, exors omnino Patrimonii Romanæ Ecclesiæ in Italia, ut triginta sex Cardinales suæ factionis sustentare possent, & commodius valeret obistere Urbano VI., cepit sibi reservare pingua quæque beneficia, & spoliatum Episcoporum, tum Abbatum, tum Beneficiatorum morientium, uti ex Chronico Sandyonifiano in vita Caroli VI. inquit *Thomassin. de benef. par. 3. lib. 2. cap. 57. num. 5.* Attenta verò spoliolorum definitione; ipsa definiuntur bona Ecclesiastica à Prælati in tuitu Ecclesiæ immediatè, vel mediatè quæsitæ, & ante eorum mortem justè ab eis non impensa, nec distributa, uti satis accuratè perpendunt *Navar. in Comment. de spoliis §. 1. num. 2. lib. 3. cap. 11. num. 1. Amostaz. de caus. piis lib. 8. cap. 14. num. 2. Rot. coram Seraph. decis. 594. num. 15.* Ac proinde patet nomine spoliolorum venire illos fructus usque ad obitum beneficiati decursos non impensos sive sint exacti, sive non exacti, non verò venire fructus decurrentes, & qui colliguntur à die dicti obitus, usque ad novam collationem.

Fortius hujusmodi fructus spectarent ad successorem in dicta Ecclesia Parochiali, & eos prætere non posset Rev. Camera si in loco, ubi sita est eadem Ecclesia non adsint Collectores, aut Sub-
 16 collectores spoliolorum; dum Beneficiorum vacantium fructus Cameræ adjudicantur tunc solum cum in Diœcesi existunt dicti Collectores, aut Subcollectores, prout firmant *Massin. de confiscat. quest. 16. num. 5. & seq. Vivian. de jurepat. par. 3. lib. 14. cap. 8. num. 9. de Marin. resol. lib. 1. cap. 152. num. 15. Rot. dec. 593. coram Seraph.*

17 His tamen minimè attentis respondendum venit etiam hujusmodi fructus spectare ad Rev. Cameram, non autem ad successorem si dicta Ecclesia Parochialis de jure patronatus sita sit in Diœcesi, ubi viget jus spoliolorum; Ita namque Statutum fuit non solum à præfata Constitutione Julii III. verum etiam ab altera S. Pii V. quæ incipit *Cupientes*, & est *la 32. Bullar. tom. 2.*; quæ licèt propriè loquatur de beneficiis vacantibus in Italia, sed affectis, extenditur tamen à Doctoribus

ad omnia, & quæcumque beneficia vacantia. *Azor. instit. Moral. tom. 2. lib. 8.* Et ab altera Sixti V. incipien. *In conferendis la 100. §. 20. Bullar. tom. 2.* in qua indistinctè reservantur Camera Apostolicæ fructus supra dicti; & quamvis in ea Bulla sermo sit de Beneficiis reservatis Regni Neapolitani, Doctores tamen eam promiscuè sumunt, & extendunt ad cætera quæcumque beneficia *Bonacin. oper. moral. tom. 2. disp. 3. de contract. quest. ultim. punct. 3. propof. 1. num. 3. Panimoll. decis. 20. adnot. 2. num. 2. Amostaz. de caus. piis lib. 8. cap. 14. num. 4. & 5.*

18 Et quidem prædicti fructus decurrentes à die obitus beneficiati usque ad novam collationem spectant ad Rev. Cameram etiam si à Beneficiatis esset obtenta exemptio à spolio, aut facta aliqua compositio cum Camera, quia stare possunt simul exemptio à spolio, compositio cum Camera, & reservatio prædictorum fructuum eidem Cameræ, ut in puncto animadvertit *Bonacin. oper. moral. tom. 2. disp. 3. de contract. quest. ultim. punct. 3. propof. 1. sub num. 3. §. Primo fructus*; & satis apertè colligitur ex allegata Constitutione Sixti V. *In conferendis §. 20.*, ubi præfati fructus applicantur Cameræ etiam in Diœcesibus, quæ pactum, cum dicta Ecclesia iniverunt. Quod confirmatur exemplis, in Regno siquidem Neapolitano, non obstante compositione facta cum Camera Apostolica, tam fructus inexacti tempore mortis beneficiati, quam qui à die mortis ad collationem percipiuntur, spectant ad Nunzium exigentem nomine Cameræ uti decernitur in alia Bulla Sixti V. incipien. *Cum sicut la 90. Bullar. tom. 2.* Immo cum san. mem. Innocentius XII. Archiepiscopus, & Episcopus prædicti Regni speciali privilegio exemerit à spolio; hoc tamen pariter minimè obstante fructus inexacti, necnon fructus maturantes tempore vacationis pertinent ad Cameram, ut legitur in Collect. ad Bullar. ejusdem Pontificis *Bull. 23. §. Cupientes, & §. Per presentes.*

Hinc non obstant ea, quæ superius in contrarium objiciebantur; Quoniam nomine, & appellatione spoliolorum quamvis propriè loquendo, veniant illi fructus, qui usque ad obitum beneficiati sunt exacti, & inconsumpti, aut inexacti,

19 ſci, & adhuc pendentes, tamen improprie ſpoliorum nomine comprehenduntur etiam illi fructus, qui à die vacationis beneficii ad collationem percipiuntur; & uti talia ad Cameram Apoftolicam pertinent. *Filluc. oper. moral. tom. 3. tract. 43. de ſpoliis cap. 6. quaest. 5. Barboſ. de jur. Eccleſ. lib. 3. cap. 17. ſub num. 62.* Etiam ſi

20 in ea Diœceſi, aut regione non eſſent deputati ſpoliorum Collectores, aut Subcollectores; Etenim Paulus Tertius in Conſtitutione Romani Pontificis *la 29. §. 2. Bullar. tom. 1.* expreſſè ſtatuit, quòd Camera etiam ſi in aliquibus regionibus non conſueverit Collectores, aut Subcollectores deputari, valeat hoc non obſtante ſpolia exigere; Et Sixtus V. in dicta Conſtitutione *In conferendis la 100. Bullar. tom. 2.* poſuit in libertate, & arbitrio Theſaurarii conſtituere Collectores, aut Subcollectores; Igitur ex eo quòd fuerit omiſſum huiusmodi Collectores deputare; deduci non poteſt, quòd ſpolia non pertineant ad Cameram; cum ex omiſſione actuum facultativorum nullum præjudicium afferri poſſit omittenti, juxta *Rot. decif. 162. n. 10. coram Ludoviſ. ibique Adden. num. 16. & decif. 104. num. 37. coram Priolo.*

21 Supradicta tamen conſuſio, quòd fructus Eccleſiæ Parochialis, aut aliorum beneficiorum vacantium ſpectent ad R. Cameram, non autem ad Suſceſſorem limitatur in duplici caſu; Primò in caſu quo adeſſet contraria conſuetudo immemorabilis, vigore cujus allegari poteſt Privilegium Apoftolicum, aut quilibet alius titulus magis beneviſus juxta *Joan. Beltran. in propugn. Eccleſiaſt. libert. & Pontif. poteſt. §. 7. §. Aſſert. num. 3. Adden. ad decif. 14. num. 19. par. 3. recent.* nimirum, in caſu quo Beneficiati concludenter probarent, quòd in eorum Diœceſi non habeant locum Conſtitutiones Apoftolicæ reſervantes Camera fructus Beneficiorum vacantium; ſiquidem communiter à Doctoreſ admittitur, quòd hæ ſimileſque conſuetudines, utpote juri communi conformes, & conſonæ derogent prædictis Conſtitutionibus, & Bullis uti fuſè probat *Azor. inſtit. moral. lib. 8. tom. 2. cap. 4. quaest. 3.*; atque omiſſis Regnis, & Civitatibus, quæ non ſunt pleno jure ſubjectæ Summo Pontifici; in

Civitate Avenionenſi, & Comitatu Venulino præallegatæ Conſtitutiones ex vi conſuetudinis immemorabilis carent robore, & efficacia. *Tondut. quaest. benef. tom. 1. cap. 95. num. 22. & ſeqq.* Et licet ſpoliorum jura in tota Italia recepta ſint cedantque Fiſco Pontificio. *Cabaſſus. in Theoric. & prax. jur. can. lib. 5. cap. 24. num. 5.* in ſtatu tamen Mediolani praxis, & conſuetudo immemorabilis obtinuit, ut fructus inexacti tempore mortis beneficiati ſint hæredum, & maturantes tempore vacationis ſint ſuſceſſorum in Beneficiis. *Adden. ad Buratt. decif. 852. nu. 7.*; & generaliter, quòd ita ſervandum ſit, quando aſſiſtit præſcripta conſuetudo probat *Rot. coram Duran. decif. 304. num. 2.*

22 Ad concludenter autem probandam huiusmodi immemorabilem, inducendi ſunt Teſtes omni exceptione majores, & qui deponant cum requiſitis, de quibus *Gloſſ. in cap. 1. verb. memoria de præſcript. in 6.* Quòd ſcilicet per quadraginta annos in Diœceſi viderunt, quòd fructus beneficiorum vacantium colligebantur ab Oeconomo, conſignandi deinde ſuſceſſori in Beneficio, & nullatenus tranſmittendi ad Cameram Apoftolicam. Quòd, & à majoribus ſuis audiverunt rem ita ſemper geſtam fuiſſe, quòd nec audiverunt, nec viderunt aliquid in contrarium; & quòd ſi aliter res ſe habuiſſet, ipſi audiviſſent, & vidiſſent; Quòd talis erat publica vox, & fama antequam ad examen accederent; Quæ ſatis eſſe dicuntur, ut ad normam citatæ Gloſſæ conſtituatur perfectæ probatio immemorabilis; *Mareſcott. var. reſol. lib. 2. cap. 100. num. 10. Covar. in Regn. poſſeſſor. par. 2. §. 3. num. 7.*; Abſque eo quòd opus ſit, quòd Teſtes explicite deponant de ſingulis, dummodò verbis æquipollentibus de ſupradictis omnibus teſtentur juxta *Theoric. Bart. in l. ceſſus num. 25. ff. de uſu cap. quam implectitur Rota coram Pamphil. decif. 304. n. 3.*

Nec taliter probata immemorabili, obſtare aliquo modo poterunt Conſtitutiones Apoftolicæ reſervantes Camera fructus beneficiorum vacantium; quia licet ſit ſpeciale in Legibus Eccleſiaſticis, quòd etiam non receptæ ſuum robur habeant, & efficacia, uti docuit *Zabarella.*

rell. in Prox. Clement. verb. *Universitati quæst.* 2. per tot. & notarunt in *Can. in istis Bellon. num. 2. Roderic. Acunna n. 5.* quibus adherent *Fagnan. in cap. Treugas num. 48. & seqq. de Treuga, & de Pace, Pyring. in 5. lib. decretal. tom. 1. lib. 1. tit. 10. sect. 1. §. 5. Suarez de leg. lib. 3. cap. 19. nu. 4. Castropal. oper. moral. tom. 1. tract. 3. disput. 1. punct. 13. Sperell. decis. 15. n. 23. & seqq. & sequitur Rot. decis. 213. per tot. par. 1. recent. decis. 184. num. 4. par. 4. recent. tom. 2. & coram Priolo dec. 61. n. 2.*

24 Certi tamen juris est, quod prædicta conclusio procedit, quando inefficacia legis allegatur ex non acceptatione, vel non usu; Secus autem, quando Summus Pontifex, ejusque Officiales longissimo tempore, cujusque initii non extet memoria, non curarunt usum, & praxim, cum tunc videantur ab ea lege tacite recessisse, uti originaliter, & articulo ad partes examinato sensit Præpositus in *Can. In istis §. Leges num. 1. & seqq. dist. 4. & sequuti sunt Butr. in cap. quia circa de consanguin. & affin. Gratian. discept. 559. num. 42. & seqq. Card. de Luc. de feud. disc. 4. num. 6. & seqq. Alden. ad Buratt. decis. 795. num. 9. Rot. decis. 361. num. 4. & seq. post secundum volum. consil. Farinacc.*

25 Limitatur secundo præfata conclusio, in casu quo adesset contraria lex foundationis; nimirum in casu quo Fundator disposuerit, de consensu Ordinarii, quod fructus beneficii vacantis reserventur successori, aut accrescant aliis beneficiatis; aut in casu, quo de consensu, & approbatione Summi Pontificis, appo- fuerit conditionem in limine foundationis Cappellaniæ, aut Beneficii, quod, non existente ullo habili ex vocatis, Cappellania semper remanere debeat vacans, usque quo habilis ex eis adveniret ad illam obtinendam & interim bona in dotem assignata eidem Cappellaniæ possiderentur à Patronis etiam per plures annos vacatura esset; tunc fructus præfati non spectarent ad Rev. Cameram, sed ad Personas à Fundatore designatas; cum conditiones fundamentales beneficiorum à legitimo superiore approbatæ, et si contrariæ juri, sint attendendæ; ex infra dicendis *Can. XXVII.*

ARGUMENTUM.

An in Beneficiis, seu Canonicatibus vacantibus de Jurepatronatus habeat locum optio?

SUMMARIUM.

- 1 Optio quid sit, & unde originem habuit? Vide ibi, & n. 2.
- 3 Optio ut habeat locum in Ecclesiis Cathedralibus, aut Collegiatis, quæ requirantur? Vide ibi, & num. 5. 7., & 8.
- 4 Optio in præbendis perpetuò distinctis est contra jus, in præbendis verò ad tempus distinctis est præter jus.
- 6 Optio introduci potest in præbendis etiam equalibus.
- 9 In Ecclesiis Cathedralibus, aut Collegiatis, ubi omnes præbende sunt de jurepatronatus, vel ubi ex lege foundationis adest jus optandi, optari potest Beneficium, seu præbenda patronalis vacans.
- 10 Optio non habet locum in Beneficio, seu præbenda patronali vacante, nisi accedat consensus Patroni.
- 11 Male, & ignoranter optans præbendam, tenetur illam dimittere, & ad primam dimissam redire.
- 12 Optio habet locum in domibus, cameris, aut præbendis accidentaliter annexis Canonicatui de jurepatronatus, secus si ista sint perpetuò, & inseparabiliter annexa eidem Canonicatui, & n. 13.

CASUS V.

VAcato Canonicatu, seu præbenda Canonicali per obitum cujusdam Canonici in Ecclesia Cathedrali A, ubi omnes Canonicatus, præbendæ sunt distinctæ, & in qua viget jus optionis, Canonicus antiquior, qui possidebat Canonicatum, seu præbendam Canonicalem de jurepatronatus unà cum domo accidentaliter à Capitulo eidem Canonicatui annexa, illam optavit, dimisso Canonicatu, seu præbenda patronali, Canonicus verò antiquior optavit præbendam patronalem antiquioris, unà cum dicta domo, alius verò, qui eum statim consequitur, optavit præbendam dimissam ab antiquo, & sic de cæteris. Quæritur an hujusmodi optio sustineatur tum respectu Canonicatus, seu